

MINDRE MEDDELELSER

Digesvaler (*Riparia r. riparia* (L.)), Bysvaler (*Delichon u. urbica* (L.)) og Landsvaler (*Hirundo r. rustica* L.) siddende på jorden.

I august 1948 sås jævnligt flere ret store flokke af Digesvaler (*Riparia riparia*) ude over inddæmningsområdet i Kalvebodstrand, især ude ved den yderste dæmning, hvor også nogle par har ynglet.

Der er kun enkelte steder hegnstråde, ledninger o. lign., svalerne kan sætte sig på. Flere flokke på ca. 100 individer sås siddende på den side af dæmningen, der vender ind mod land. Den 28. august 1948 sås nogle meget store sværme af Digesvaler, hvorimellem der også var nogle Bysvaler (*Delichon u. urbica* (L.)) og Landsvaler (*Hirundo r. rustica* L.). De satte sig på vegetationsløse sandflader i nærheden af dæmningen. Nogle sad stille, andre trippede lidt omkring og pillede i jorden, men jeg kunde ikke se, om de tog insekter. Der var ustandselig nogle, der lettede, og andre der landede. Da jeg nærmede mig, lettede først enkelte derefter resten af flokken på ca. 10 meters afstand.

HOLGER POULSEN.

Nogle af Korsnæbbenes stemmer.

I løbet af vinteren 1947-48 iagttog jeg flere gange Lille Korsnæb (*Loxia c. curvirostra* L.) og Stor Korsnæb (*Loxia pytyopsittacus* Borkh.) dels i flokke hver for sig dels sammen; (se iøvrigt F. SALOMONSEN D. O. F. T. 42, 1948, p. 27).

Jeg interesserede mig særlig for deres stemmer, som jeg havde lejlighed til at høre både i naturen og til stadighed i en voliere i Zool. Have, der havde fået nogle stykker af begge arter.

Stemmerne hos de to arter ligner hinanden meget. Hos Lille Korsnæb er stemmen under flugten et hurtigt gentaget *gip gip gip gip*, hos Stor Korsnæb et hurtigt gentaget *gyp gyp gyp gyp*. Forskellen er meget lille, og stemmerne kan gå over i hinanden, så man ikke altid kan være absolut sikker på hvilken art, man hører. De to arter reagerer også på hinandens stemmer og besvarer hinanden.

I fare, når der f. eks. er en røvfugl i nærheden, udstøder begge arter stemmer som ikke er til at kende forskel på. Det er nogle skarpe, distinkte *gøp, gøp, gøp* ikke hurtigt efter hinanden som ved flugtstemmen. Ved at anbringe en udstoppet Kirkeugle i volieren kunde jeg nærmere iagttage, hvordan de opførte sig. Korsnæbbene flyver hen 2-3 m fra uglen, og samtidigt med at de udstøder den ovennævnte lyd, bevæger de kroppen i ryk fra side til side, vipper stødvist nedad med halen og blafrer rykvist med vingerne.

Når en Korsnæb — af begge arter — sidder alene i toppen af et nåletræ, udstøder den kaldesignalet *tok, tok, tok*, f. eks. når den ser eller hører en flok Korsnæb.

Når to individer kommer hinanden for nær, eller hvis de kommer op at slå om en kogle, frembringer de med næbbet lidt åbent nogle snerrende lyde *trrsi trrsi*, som også lyder ens hos de to arter.

HOLGER POULSEN.

Sjældnere fugle på Stevns.

På en ekskursion til Stevns 30. maj 1948, hvor emnet ikke netop var ornitologi, blev der alligevel tid til at notere enkelte fuglearter. Ved Stevns Klint nær Storedal iagttoges på to forskellige lokaliteter Høgesanger (*Sylvia n. nisoria*), og ved et kridtbrud i nærheden iagttoges Husrødstjert (*Phoenicurus ochruros gibraltariensis*). I selve klinten var der ikke Dige-svaler, som man ellers ser ruge i klinten etc., men på grund af klintens beskaffenhed Bysvaler (*Delichon urbica*), som i stort antal ynglede her og havde reder i klinten. Iøvrigt fik man indtrykket af, at Stevns husede et ualmindeligt rigt småfugleliv med mange interessante arter.

I. GERNÅ.

Talrig forekomst af Natravn (*Caprimulgus e. europaeus* L.).

En lystfisker fortalte mig om nogle fugle, som han så om natten, når han pr. bil tog hjem til Grindsted fra fiskepladserne ved Ribe. Den 24. juli 1948 var jeg med i bilen på en sådan natur. Så snart vi havde passeret Holsted på vej til Grindsted, så jeg de første af lystfiskeren omtalte fugle, der sad på selve vejbanen eller i nærheden af denne. De sås hovedsageligt som to lysende prikker i skæret af bilens frontlanterner, men iøvrigt var det svært at bestemme arten på

grund af det herskende mørke. I et tilfælde konstaterede jeg en lille ugleart, der formentlig var Kirkeugle (*Athene n. noctua* (Scop.)), men jeg blev snart klar over, at hovedparten var Natravne (*Caprimulgus e. europaeus* (Scop.)), hvilket yderligere blev bekræftet, da en fugl fløj mod bilen og dræbtes, og fuglen kunne samles op og artbestemmes. Fuglene blev gerne siddende på vejbanen, til bilen var næsten over dem, hvorpå de lynsnart fløj ud til siden. Da fuglene, som omtalt, sås på eller ved vejbanen, er der grund til at tro, at de drev insektjagt (på skarnbasser o. l.) fra vejbanen. Der sås på denne ca. 40 km strækning Holsted—Grindsted godt en snes fugle, arten må derfor antages at være talrig der på egnen, hvis det ikke har drejet sig om tidlige trækgæster.

I. GERNÅ.

Rede af Skovsneppe (*Scolopax rusticola* L.) i marts.

I brev af 5. april 1949 meddeler skovfoged F. CHRISTOFFERSEN, at han 30. marts d. å. fandt en skovsnepperede med 3 æg i Mårup Plantage, Samsø. Finderen så først reden, da han havde trådt på det ene æg. Ved næste eftersyn var reden forladt.

BERNT LØPPENTHIN.

Fuglelivet på fåborgegnen.

Topmejsen (*Parus cristatus mitratus*) er ligeså almindelig som de øvrige mejsearter, især i Svanninge Bakker; den træffes overalt såvel ved hus og have som i skoven, ligesom Misteldrossel (*Turdus v. viscivorus*) de senere år har optrådt i større eller mindre flokke og redefund er gjort.

Silkehaler (*Bombycilla g. garrulus*) er kun sjældne vintergæster og kun i mindre flokke, i 1948 ingen, men 7 stk. først i januar i år.

Enkelte par Gravvænder (*Tadorna tadorna*) yngler også hvert år i bakkerne, skønt her er 3 km til havet.

Ravnen (*Corvus c. corax*) er blevet fast ynglefugl her.

Ved de store søer, Arreskovsø, Brændegård Sø og Nørresø, yngler talrige Grågæs (*Anser a. anser*), særlig i Arreskovsø er de meget talrige. Der fandt jeg $2\frac{2}{4}$ 1946 sammen med ornitologerne OLAF BEHRENDTS og KARL JAKOBSEN i løbet af få timer 5 gåsereeder med henholdsvis 3, 4, 5, 6 og 7 æg. Ved Arreskovsø har der også de senere år ynglet et par Rørhøge (*Circus a. aeruginosus*), som henter en stor del af deres jagtudbytte i

den stedlige hættemågekoloni. Ved Ørresø i Høbbet Fredskov ynglede der også sidste år et par Rørhøge og ligeledes nogle Grågæs, som dog de senere år er trængt hårdt af et par Knopsvaner (*Cygnus olor*), som ynglede i søen. Rørdrum (*Botaurus s. stellaris*) er også set og hørt ved søen enkelte gange og ligeledes Fiskeørn (*Pandion h. haliaetus*).

Sammen med KARL JAKOBSEN besøgte jeg $\frac{6}{5}$ 1948 den i D. O. F. T. omtalte forladte koloni af Hejre (*Ardia c. cinerea*) i Damsbo Skov, men fandt den beboet af ca. 15 par Hejrer. Efter hvad skovfoged MENGEL oplyste har kolonien været beboet de 13 år, han har virket på stedet.

På Illumø mellem Helnæs og Fyn fandt jeg d. $\frac{17}{6}$ 1948 foruden strandens almindelige fugle 3 par Klyder (*Recurvirosta a. avosetta*) som efter deres adfærd at dømme havde æg eller unger.

TORBEN BANKE.

Klyde (*Recurvirostra avosetta* L.) ynglende ved Randers Fjord.

På en tur til Kareholme i Randers Fjord fandt jeg en lille klydekoloni på 5 par. Fuglene var meget sky og lettede på lang afstand. Det er første gang jeg i de senere år har fundet Klyden ynglende i Randers Fjord.

CAI L. RASMUSSEN.

lagttagelser af Pirol (*Oriolus o. oriolus* (L.)) i Tønder 1948.

Jeg har været i Tønder de sidste 12 år og har ikke hørt Pirolen før her i byen. Derfor vakte dens forekomst 1948 stor opmærksomhed. Lærerinde fru Nissen meddeler, at der i alt fald siden 1940 hvert år har været "flere Piroler" i Møgel-tønder, dels i Schackenborg Park, dels af og til i de til parken grænsende haver.

Jeg hørte Pirolen første gang på en fugletur den 7. maj 1948. Det var i byens lille anlæg tæt ved seminariet. De følgende par uger hørtes her indtil 3 Piroler på een gang, de sad og svarede på hinandens fløjten. Et yndet opholdssted var nogle træer i seminariets park ud til Vidåen. I skoletiden kunne Pirolen sidde og fløjte i nogle høje asketræer i selve skolegården kun ca. 10 m fra skolebygningen; med et åbenstående vindu lød det som om fuglen var i lokalet.

Pirolen holdt til i byens anlæg hele sommeren igennem (maj-juni-juli og nogle dage ind i august).

I den sydvestlige del af byen, i en have der tilhører ingeniør CLAUDI WESTH, byggede en Pirol rede i juni måned. Denne Pirols skæbne blev fulgt af ingeniørens søn, og han har givet medsendte redegørelse herom:

“Fra 18. maj 1948 så jeg ofte 4-5 Piroler hoppe rundt mellem grenene i træerne i vor have og fare efter hinanden, men så snart jeg nærmede mig, forsvandt de. Fra vinduerne så jeg dem ofte forfølge så store fugle som Alliker og Krager, hvis disse kom dem for nær. Et par uger senere var der kun 2 fugle tilbage, som næsten altid befandt sig i samme træ. Omkring den 20. juni fik vi øje på redens i et af træerne. Den hang meget højt og lignede en kugle, der var hængt op under en gren. Den 10. august så vi 3-4 piroler, som var mere grønne end de andre; det var åbenbart ungerne. Da vi kom hjem efter ferien den 15. august var fuglene borte og siden har vi ikke set dem.”

Ca. 20. august gjorde seminarieelev JENS CARL JENSEN opmærksom på, at der var “nogle store, stærelignende, gule og grønne fugle med et skarpt skrig”, der optrådte i flokke i haverne i Ubjerg. Dette har vel været Piroler, der samlede sig i flok inden trækket.

AAGE HELWEG GLENTROP.

ANMELDELSE

NORGES DYRELIV. Under redaksjon av BJØRN FØYN og JOHAN HUUS. Billedredaktør PÆR BERGAN. Bind II: Fugler. (566 pp., mange tekstfig. og tavler). — J. W. CAPPELEN, Oslo 1948.

Af dette store, populære værk er nu bindet om fuglene afsluttet. Teksten er skrevet af en række ornithologer, blandt hvilke BERNHOFT-Osa, H. HOLGENSEN, E. K. BARTH og HJ. BROCH har trukket hovedlæsset. Værket er overdådigt illustreret, og må på en vis måde nærmest betragtes som en billedbog, visende ypperlige fotografier af de nordiske fugle, mens selve omtalen af dem i teksten er trådt i baggrunden. Værket er mest beregnet for en norsk læsekreds, og teksten indeholder ikke mere, end hvad man kan finde i de gængse håndbøger om de norske fugle, men den er ført up-to-date af kompetente ornithologer. Af væsentlig interesse er “Systematisk tilleg” af HOLGENSEN, hvori findes kortfattede beskrivelser af hver enkelt fugleart fundet i Norge, med omtale af udbredelse og forekomst i Norge, praktisk og overskueligt ordnet. Man må ønske den norske læseverden tillykke med dette pragtværk, til hvilket intet side-stykke endnu haves i den danske litteratur.

F. S.
